

Ware Christelijke Religie

Vervolg van– Hoofdstuk 6

HET GELOOF.

V. Het geloof zonder de naastenliefde is niet geloof en de naastenliefde zonder het geloof is niet naastenliefde, en geen van beide leeft tenzij uit de Heer.

355. Dat de huidige Kerk het geloof van de naastenliefde heeft gescheiden, en zegt, dat het geloof alleen zonder de werken van de wet rechtvaardigt en zalig maakt, en dat zo dus de naastenliefde niet met het geloof verbonden kan worden, aangezien het geloof uit God is, en de naastenliefde, voorzoveel die daadwerkelijk in de werken is, uit de mens, is nooit in het gemoed van enig apostel opgekomen, zoals duidelijk uit hun brieven blijkt.

Maar deze scheiding en verdeling is in de christelijke Kerk ingevoerd, toen men de éne God in drie personen verdeelde, en aan elk daarvan evangelische goddelijkheid toekende.

Dat er echter geen geloof is zonder naastenliefde, noch naastenliefde zonder geloof, en dat beide niet dan uit de Heer het leven hebben, zal in de volgende paragrafen worden toegelicht.

Hier zal, om daartoe de weg te effenen, aangetoond worden:

1. dat de mens zichzelf geloof kan verwerven;
2. en ook de naastenliefde;
3. en eveneens het leven van beide;
4. maar dat toch niets van het geloof, niets van de naastenliefde, en niets van het leven van beide uit de mens is, maar uit de Heer alleen.

356. I. Dat de mens zichzelf geloof kan verwerven, werd boven in de derde paragraaf vanaf nrs. 343 tot 348 aangetoond, en wel daarmee, dat het geloof in zijn wezen waarheid is, en de waarheden uit het Woord door eenieder verworven kunnen worden, en dat voorzoveel iemand ze voor zichzelf verwerft, en ze liefheeft, hij zichzelf in het geloof inwijdt.

Hieraan dient nog toegevoegd te worden, dat wanneer de mens zichzelf niet het geloof zou kunnen verwerven, alle dingen die in het Woord over het geloof geboden worden, ijdel zouden zijn, want men leest daar: ‘dat het de wil van de Vader is, dat men in de Zoon gelooft, en dat wie in Hem gelooft, het eeuwige leven heeft; en dat wie niet gelooft, het leven niet zien zal’.

Men leest ook, ‘dat Jezus de Trooster zal zenden, die de wereld van zonde zal overtuigen, omdat zij niet in Mij geloven’, behalve tal van andere plaatsen, die boven in nrs. 337,338 werden aangevoerd. Bovendien dat alle apostelen het geloof gepredikt hebben, en wel het geloof in de Heer God Zaligmaker Jezus Christus.

Waartoe zouden al deze dingen dienen, als de mens met afhingende handen bleef staan als een standbeeld voorzien van beweegbare ledematen, en de invloeiing afwachtte, en dat dan de ledematen, zonder dat die zich geschikt konden maken om de invloeiing op te nemen, van binnen werden opgewekt tot iets, wat niet tot het geloof behoort? Want de huidige orthodoxie in dat deel van de christelijke wereld, dat van de rooms-katholieken gescheiden is, leert als volgt: ‘de mens is ten aanzien van het goede volslagen verdorven en dood, zodat in de natuur van de mens na de val

vóór de wederverwekking ook zelfs niet een vonkje van geestelijke krachten overgebleven of nog aanwezig is, waardoor hij uit zichzelf kan worden voorbereid tot de genade van God, of de aangeboden genade aanvatten, of uit zichzelf en door zichzelf voor Zijn genade in aanmerking komen, of, in geestelijke dingen verstaan, geloven, omhelzen, denken, willen, beginnen, voltooien, handelen, werken, samenwerken, of zich aan de genade aanpassen of zich daartoe geschikt maken, of iets bijdragen tot de bekering in haar geheel of voor de helft, of voor het allerkleinste deel. En dat de mens in geestelijke dingen, welke het heil van de ziel beogen, is gelijk de zoutpilaar van de vrouw van Loth, en gelijk aan een van leven verstoken klomp of steen, die het gebruik van ogen, mond of van enig zintuig missen.

Dat hij nochtans de macht heeft, zich te verplaatsen, of de uitwendige ledematen te besturen, naar openbare vergaderingen te gaan, en het Woord en het Evangelie kan horen’.

Deze leringen staan in het boek van de evangelische kerk, de *Formula Concordiae* genaamd, blz. 656,658,661,662,663,671,672,673 van de Leipziger uitgave van het jaar 1756, op welk boek, en dus op welk geloof, de priesters zweren, wanneer zij ingewijd worden.

Een dergelijk geloof hebben de hervormden.

Maar wie, die rede en godsdienst heeft, zal deze dingen niet als onzinnig en belachelijk uitfluiten? Want hij zal tegen zichzelf zeggen: als dat zo was, waartoe zou dan het Woord, waartoe de godsdienst, waartoe het priesterschap, en waartoe de prediking anders dienen dan tot iets zinledigs of tot lege klanken? Zeg dergelijke dingen tegen een met oordeel begiftigde heiden, die u bekeren wilt, namelijk dat hij van dien aard is ten aanzien van de bekering en het geloof; zou hij niet naar het christendom zien als iemand die naar een leeg vat kijkt; want neem van een mens alle macht weg om als uit zichzelf te geloven, wat is hij dan anders? Maar deze dingen zullen in een helderder licht worden gesteld in het hoofdstuk over ‘de Vrije keuze’.

357. II. De mens kan zichzelf naastenliefde verwerven.

Het is hiermee net zo gesteld als met het geloof; want wat leert het Woord anders dan geloof en naastenliefde, aangezien deze de twee wezenlijke dingen van het heil zijn.

Men leest immers: ‘Gij zult de Heer liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel, en de naaste als uzelf’, (Mattheüs 22:34 tot 39); en Jezus zei: ‘Een gebod geef Ik u, dat gij elkaar liefhebt; hieraan zullen zij bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, dat gij elkaar liefhebt’, (Johannes 13:34,35; en ook 15:9; 16:27); voorts, dat een mens vruchten moet voortbrengen als een goede boom; en dat wie de goedheden doet, daarvoor vergelding zal ontvangen in de opstanding, behalve tal van dergelijke dingen meer.

Waartoe zouden deze dingen dienen, als de mens niet uit zichzelf de naastenliefde betrachten en die voor zich op de een of andere wijze verwerven kon? Kan hij niet aalmoezen geven, de behoeftigen te hulp komen, goedheden doen in zijn huis en in zijn ambt? Kan hij niet leven naar de geboden van de Decaloog? Heeft hij niet een ziel, waaruit hij deze dingen kan doen, en ook een redelijk gemoed, waardoor hij zich kan laten leiden om ter wille van enig einddoel te handelen? Kan hij niet denken, dat hij deze dingen moet doen, omdat ze in het Woord geboden zijn, en dus uit God? Aan geen mens ontbreekt deze macht; dat die niet ontbreekt, komt, omdat de Heer deze aan eenieder geeft; en Hij geeft deze als tot een eigendom; want wie weet anders, wanneer hij naastenliefde doet, dan dat hij dit uit zichzelf doet?

358. III. Dat de mens zichzelf ook het leven van het geloof en van de naastenliefde kan verwerven, daarmee is het evenzo gesteld; want hij verwerft zich dit, wanneer hij tot de Heer gaat, die het Leven zelf is, en de toegang tot Hem is voor geen mens gesloten, want Hij nodigt voortdurend elk mens om tot Hem te komen; want Hij heeft gezegd: ‘Die tot Mij komt zal niet hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten; en die tot Mij komt, zal Ik niet buiten uitwerpen’, (Johannes 6:35,37); ‘Jezus stond op en riep: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke’, (Johannes 7:37).

En elders: ‘Het koninkrijk der hemelen is gelijk een koning die zijn zoon een bruiloft bereid had, en zond zijn dienstknechten uit, om de genodigden te roepen; en tenslotte zei hij: Gaat tot de uitgangen van de wegen, en zovelen als gij er kunt vinden, roept ze tot de bruiloft’, (Mattheüs 22:1 tot 9). Wie weet niet dat de uitnodiging of het roepen universeel is, en ook de genade van de aanneming? Dat de mens door tot de Heer te gaan, het leven ontvangt, is omdat de Heer het Leven zelf is, niet alleen het leven van het geloof, maar ook het leven van de naastenliefde.

Dat de Heer dat is, en de mens het heeft uit de Heer, blijkt uit deze plaatsen: ‘In den beginne was het Woord; in Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen’, (Johannes 1:1,4); ‘Gelijk de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt de Zoon levend, die Hij wil’, (Johannes 5:21); ‘Gelijk de Vader het Leven heeft in Zichzelf, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven, het Leven te hebben in Zichzelf’, (Johannes 5:26); ‘Het brood Gods is Hij, die uit de hemel neerdaalt, en die aan de wereld het leven geeft’, (Johannes 6:33); ‘De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en leven’, (Johannes 6:63); ‘Jezus zei: ‘Die Mij volgt, zal het Licht des Levens hebben’, (Johannes 8:12); ‘Ik ben gekomen opdat zij het Leven hebben, en overvloed hebben’, (Johannes 10:10); ‘Die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven’, (Johannes 11:25)’ Ik ben de weg, de waarheid en het leven’, (Johannes 14:6); ‘Daar Ik leef, zult ook gij leven’, (Johannes 14:19); ‘Deze dingen zijn geschreven, opdat gij het leven hebt in Zijn naam’, (Johannes 20:31); ‘Dat Hij het eeuwige Leven is’, (1 Johannes 5:20).

Onder het leven in geloof en naastenliefde wordt het geestelijk leven verstaan, dat de mens uit de Heer in zijn natuurlijk leven gegeven wordt.

359. IV. Toch is er niets van het geloof en niets van de naastenliefde, en niets van het leven van beide uit de mens, maar uit de Heer alleen; want men leest, ‘dat een mens geen ding kan aannemen, zo het hem niet gegeven is uit de hemel’, (Johannes 3:27).

En Jezus zei: ‘Die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen’, (Johannes 15:5).

Maar dit moet zo verstaan worden; dat de mens zich uit zichzelf geen ander dan het natuurlijk geloof kan verwerven, wat een overreding is, dat iets zo is omdat een man van gezag het zo gezegd heeft; en ook geen andere naastenliefde dan de natuurlijke naastenliefde, welke een werken naar de gunst om de een of andere beloning is.

In deze beide is het eigene van de mens en nog niet het leven uit de Heer.

Toch bereidt de mens zich door deze beide voor, om een ontvangend vat van de Heer te zijn, en zoals hij zich voorbereidt, treedt de Heer binnen, en maakt dat zijn natuurlijk geloof een geestelijk geloof wordt, en evenzo de naastenliefde, en aldus beide levend.

Dit vindt plaats, wanneer de mens zich tot de Heer wendt als tot de God van hemel en aarde.

De mens werd, omdat hij tot beeld van God geschapen werd, tot woonplaats van God geschapen, en daarom zegt de Heer: ‘Die Mijn geboden heeft, en deze doet, die is het, die Mij liefheeft; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal tot hem komen, en Ik zal woning bij hem maken’, (Johannes 14:21,23).

Voorts: ‘Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij’, (Openbaring 3:20).

Hieruit volgt dit besluit, dat alnaar de mens zich op natuurlijke wijze voorbereidt om de Heer op te nemen, de Heer binnentreedt, en alle dingen bij hem van binnen geestelijk en zo dus levend maakt.

Voorzoveel echter anderzijds de mens zich niet voorbereidt, verwijdert hij de Heer van zich, en doet hij alle dingen zelf, uit zichzelf, en wat de mens zelf uit zichzelf doet, heeft niet enig leven in zich.

Maar deze dingen kunnen nog niet zichtbaar in enig licht worden gesteld, vooraleer gehandeld is over de ‘Naastenliefde’ en over de ‘Vrije Keuze’, en men zal ze later zien in het hoofdstuk over ‘de Hervorming en de Wederverwekking.

360. In het voorafgaande werd gezegd, dat het geloof bij de mens in het begin natuurlijk is, en dat het, naarmate de mens tot de Heer nadert, geestelijk wordt, en evenzo de naastenliefde.

Maar niemand heeft tot dusver het onderscheid geweten tussen natuurlijk en geestelijk geloof, en tussen natuurlijke en geestelijke naastenliefde; en daarom moet deze grote verborgenheid onthuld worden.

Er zijn twee werelden: de natuurlijke en de geestelijke; en in elke wereld is een zon; en van elke zon gaat warmte en licht uit; maar de warmte en het licht uit de Zon van de geestelijke wereld hebben leven in zich, en het leven hebben zij uit de Heer, die in het midden van die Zon is.

Maar de warmte en het licht uit de zon van de natuurlijke wereld hebben niets van leven in zich, maar zij dienen tot ontvangers van de beide vorige, zoals de werktuiglijke oorzaken de hoofdoorzaken plegen te dienen, om deze tot de mensen over te brengen.

Men dient daarom te weten, dat het de warmte en het licht uit de Zon van de geestelijke wereld zijn, waar vanuit alle geestelijke dingen zijn, en zij zijn ook geestelijk, aangezien daarin geest en leven zijn.

Maar het zijn de warmte en het licht uit de zon van de natuurlijke wereld waar vanuit alle natuurlijke dingen zijn, en deze zijn in zichzelf beschouwd, zonder geest en leven.

Aangezien nu het geloof tot het licht behoort en de naastenliefde tot de warmte, zo blijkt duidelijk, dat voorzoveel de mens in het licht en in de warmte is die voortgaan vanuit de Zon van de geestelijke wereld, hij in het geestelijk geloof en in de geestelijke naastenliefde is; maar dat voorzoveel hij in het licht en de warmte is die voortgaan vanuit de zon van de natuurlijke wereld, hij in het natuurlijk geloof en in de natuurlijke naastenliefde is.

Hieruit blijkt dat zoals het geestelijk licht van binnen in het natuurlijk licht is, als in de ontvanger ervan of in het omhulsel, en evenzo de geestelijke warmte in de natuurlijke warmte, evenzo het geestelijk geloof binnen in het natuurlijk geloof is, en evenzo de geestelijke naastenliefde binnen in de natuurlijke naastenliefde; en dit vindt plaats in die graad, waarin de mens uit de natuurlijke wereld in de geestelijke wereld voortschrijdt, en hij schrijdt voort voorzoveel hij in de Heer gelooft, die het licht, de weg, de waarheid en het leven zelf is, zoals Hijzelf leert.

Aangezien dit zo is, is het duidelijk, dat wanneer de mens in het geestelijk geloof is, hij dan ook in het natuurlijk geloof is; want het geestelijk geloof is, zoals gezegd werd, binnen in het natuurlijk geloof, en aangezien het geloof tot het licht behoort, zo volgt hieruit, dat het natuurlijke van de mens door deze inplanting als het ware doorzichtig wordt, en dat het, alnaar het met de naastenliefde verbonden wordt, schoon gekleurd wordt.

Dit komt omdat de naastenliefde rood is en het geloof blinkend wit; de naastenliefde is rood van de vlam van het geestelijk licht, en het geloof is blinkend wit van de glans van het daaruit voortvloeiende licht.

Het tegenovergestelde vindt plaats, wanneer het geestelijke niet van binnen in het natuurlijke is, maar het natuurlijke binnen in het geestelijke.

Dit vindt plaats bij mensen, die het geloof en de naastenliefde verwerpen.

Bij hen is het innerlijke van het gemoed, waarin zij zijn wanneer zij aan zichzelf overgelaten denken, hels; en zij denken ook uit de hel, hoewel ze dit niet weten.

Maar het uitwendige van hun gemoed, waaruit zij met metgezellen in de wereld spreken, is als het ware geestelijk, maar dit is boordevol van zulke onreine dingen zoals er in de hel zijn.

Daarom zijn dezen in de hel, want zij zijn ten opzichte van eerstgenoemden in een omgekeerde staat.

361. Wanneer men dan dus weet, dat het geestelijke binnen in het natuurlijke is bij hen, die in het geloof in de Heer en tevens in de liefde jegens de naaste zijn, en dat vandaar het natuurlijke bij hen doorzichtig is, zo volgt daaruit, dat de mens in dezelfde mate wijs is in geestelijke dingen, en

tengevolge daarvan ook in dezelfde mate in natuurlijke dingen, want hij ziet binnen in zich, wanneer hij denkt of iets leest en hoort, of het al dan niet waarheid is.

Hij wordt dit gewaar vanuit de Heer, uit wie het geestelijk licht en de geestelijke warmte in de hogere sfeer van zijn verstand invloeit.

Voor zoveel het geloof en de naastenliefde geestelijk worden bij de mens, wordt hij van het eigene weggetrokken, en beoogt hij niet zichzelf, loon en wedervergelding, maar enig en alleen de verlustiging in het gewaarworden van de waarheden van het geloof en in het doen van de goedheden van de liefde; en voor zoveel deze geestelijkheid toeneemt, wordt deze verlustiging gelukzalig; hieruit komt het heil voort, dat het eeuwige leven wordt genoemd.

Deze staat van de mens kan vergeleken worden met de mooiste en liefelijkste dingen in de wereld, en hij wordt daarmee ook in het Woord vergeleken, zoals met vruchtdragende bomen en met de tuinen waarin ze staan, met bloemenvelden, met edelgesteenten en met lekkernijen en eveneens met bruiloften en de daaraan verbonden feestelijkheden en blijdschappen.

Wanneer echter het omgekeerde het geval is, dat wil zeggen, wanneer het natuurlijke binnen in het geestelijke is, en de mens vandaar in zijn innerlijke dingen een duivel is, en in zijn uitwendige dingen als een engel, dan kan hij vergeleken worden met een dode in een kist van kostbaar en verguld hout; hij kan ook vergeleken worden met een geraamte, als een mens met klederen uitgedost en in een prachtige wagen rondgereden.

De staat van zo'n mens kan ook vergeleken worden met een lijk in een graf, dat als een Dianatempel gebouwd is; ja zelfs kan zijn innerlijk gelijkgesteld worden met een kluwen slangen in een hol, zijn uitwendige echter met vlinders, waarvan de vleugels in allerlei kleuren getint zijn, maar die aan de bladeren van nuttige bomen smerige eieren vastkleven, waardoor de boomvruchten worden verteerd.

Ja zelfs kan het innerlijk van zulke mensen vergeleken worden met een havik, en hun uitwendige met een duif, en hun geloof en hun naastenliefde met het vliegen van een havik boven een vluchtende duif die hij tenslotte moe maakt, en er dan op toevliegt en haar verslindt.

VI. De Heer, de naastenliefde en het geloof maken één, gelijk leven, wil en verstand in de mens, en elk gaat, wanneer zij verdeeld worden, te gronde, zoals een tot stof vergane parel.

362. Allereerst dienen enige dingen vermeld te worden die tot dusver in de geleerde wereld en vandaar in de kerkelijke orde onbekend waren, en wel zo onbekend, dat het zoals in de aarde begraven dingen zijn, terwijl het toch schatten van wijsheid zijn, en de mens, wanneer deze schatten niet opgegraven en publiek gemaakt worden, zich tevergeefs afzwoegt om tot enige juiste erkenning te komen ten aanzien van God, het geloof, de naastenliefde en over zijn levensstaat, namelijk, hoe hij die moet inrichten en voorbereiden tot de staat van het eeuwige leven.

Deze onbekende dingen zijn de volgende: de mens is louter een orgaan van het leven; het leven en alle dingen ervan vloeit in uit de God van de hemel, die de Heer is; er zijn twee levensvermogens in de mens, die de wil en het verstand worden genoemd: de wil is het ontvangende vat van de liefde, en het verstand het ontvangende vat van de wijsheid; de wil is dus ook het ontvangende vat van de naastenliefde, en het verstand het ontvangende vat van het geloof.

Alle dingen die de mens wil, en alle dingen die hij verstaat vloeien van buiten in; de goedheden die van de liefde en van de naastenliefde zijn, en de waarheden die van de wijsheid en van het geloof zijn, vloeien uit de Heer in, en alle dingen die daar tegenin druisen, komen voort uit de hel.

Er is uit de Heer in voorzien, dat de mens de dingen die van buiten invloeien, in zich voelt als van hemzelf, en ze vandaar uit zichzelf als van hemzelf voortbrengt, hoewel niets daarvan van hemzelf is; deze dingen worden niettemin als van hemzelf toegerekend, vanwege de vrije keuze, waarin zijn willen en denken is en vanwege de gegeven erkenningen van het goede en ware, waaruit hij vrij kan kiezen al wat tot zijn tijdelijk en tot zijn eeuwig leven strekt.

De mens, die de hier aangevoerde dingen met een schuin oog of met een zijdelingse blik beschouwt, kan daaruit tal van dingen besluiten die onzinnig zijn; maar de mens, die ze met een juist oog of met een gericht oog beschouwt, kan daaruit tal van dingen besluiten, die tot de wijsheid behoren. Opdat dit laatste zou gebeuren en niet dat andere, was het noodzakelijk de oordelen en dogma's over God en over de Goddelijke Drievuldigheid te laten voorafgaan, en daarna de oordelen en dogma's vast te stellen betreffende het geloof en de naastenliefde, de vrije keuze, en betreffende de hervorming en de wederverwekking, alsmede betreffende de toerekening; en ook betreffende de boetedoening, de doop en het Heilig Avondmaal als de middelen.

363. Maar opdat dit geloofsartikel, dat de Heer, de naastenliefde en het geloof één maken, zoals leven, wil en verstand in de mens, en dat elk, wanneer ze verdeeld worden, te gronde gaat, zoals een tot stof vergane parel, als waarheid gezien en erkend zal worden, is het van belang dit in deze volgorde te beschouwen:

- I. De Heer vloeit met al Zijn Goddelijke Liefde, met al Zijn Goddelijke Wijsheid, dus met al Zijn Goddelijk Leven bij elk mens in.
- II. Bijgevolg dat de Heer met het gehele wezen van het geloof en van de naastenliefde bij elk mens invloeit.
- III. De dingen die uit de Heer invloeien worden door de mens opgenomen overeenkomstig zijn vorm.
- IV. Maar de mens die de Heer, de naastenliefde en het geloof verdeelt, is niet een vorm die deze dingen opneemt, maar een vorm die ze vernietigt.

364. I. De Heer vloeit met al Zijn Goddelijke Liefde, met al Zijn Goddelijke Wijsheid, dus met al Zijn Goddelijk Leven bij elk mens in.

In het Boek der Schepping lezen we, 'dat de mens geschapen werd tot een beeld van God en dat God in zijn neusgaten de ziel des levens inblies', (Genesis 1:27; 2:7).

Hiermee wordt beschreven, dat de mens een orgaan van het leven is, en niet het leven; want God kon niet een ander scheppen, die aan Hemzelf gelijk was; zo Hij dit gekund had, zouden er evenzovele goden als mensen zijn; en Hij kon het leven niet scheppen, evenmin als het licht geschapen kan worden; maar Hij kon de mens tot vorm van het leven scheppen, zoals Hij het oog tot een vorm van het licht schiep.

Evenmin kon en kan God Zijn Wezen verdelen, want dit is één en ondeelbaar.

Daar nu God alleen het Leven is, zo volgt ontwijfelbaar, dat God vanuit Zijn Leven elk mens levend maakt, en dat de mens zonder deze levendmaking naar het vlees louter een spons en naar de beenderen louter een geraamte zou zijn, waarin niet meer leven zou zijn dan in een klok, die haar beweging heeft van een slinger en tevens van een gewicht of een veer.

Daar het hiermee dus zo gesteld is, zo volgt hieruit, dat God bij elk mens invloeit met al Zijn Goddelijk Leven, dat wil zeggen, met al Zijn Goddelijke Liefde en met al Zijn Goddelijke Wijsheid, welke beide Zijn Goddelijk Leven maken (zie boven nrs. 39 en 40); want het Goddelijke kan niet worden verdeeld.

Hoe echter God met al Zijn Goddelijk Leven invloeit, kan men enigermate gewaarworden door een soortgelijke voorstelling, waardoor men gewaarwordt, dat de zon van de wereld met haar gehele wezen, hetgeen warmte en licht is, invloeit in elke boom, in elke struik en elke bloem, en in elke steen, zowel de geringe als de edele; en dat elk voorwerp uit deze algemene invloeiing zijn aandeel scheidt, en dat de zon het licht en de warmte niet verdeelt, en een deel hierheen en een deel daarheen uitgeeft.

Evenzo is het gesteld met de Zon van de hemel, van welke de Goddelijke Liefde als warmte en de Goddelijke Wijsheid als licht voortgaat; deze twee vloeien in de menselijke gemoederen in, gelijk de

warmte en het licht van de zon van de wereld in de lichamen, en zij maakt die levend overeenkomstig de hoedanigheid van de vormen, en ieder deel daarvan neemt uit de algemene invloeiing, datgene wat hij nodig heeft.

Hierop is datgene van toepassing wat de Heer zegt: ‘Uw Vader doet Zijn Zon opgaan over bozen en goeden, en zendt regen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen’, (Mattheüs 5:45).

Ook is de Heer alomtegenwoordig, en waar Hij tegenwoordig is, daar is Hij met Zijn gehele Wezen; en het is Hem onmogelijk, iets daaraan te onttrekken en er een deel van aan de een en een deel aan de ander te geven, maar Hij geeft het geheel; en Hij geeft de mens de gelegenheid, daarvan weinig of veel te nemen.

Hij zegt ook, ‘dat Hij bij hen die Zijn geboden doen, woning heeft’; verder ook ‘dat de gelovigen in Hem zijn en Hij in hen’.

In één woord: alle dingen zijn vol van God, en eenieder neemt uit deze volheid zijn deel.

Evenzo is het gesteld met elke algemeenheid, zoals met atmosferen en oceanen.

De atmosfeer is zo in de kleinste dingen zoals zij is in de grootste; zij geeft niet een deel van zich af voor de ademhaling van de mens, voor de vlucht voor de vogel, noch voor de zeilen van een schip, noch voor de wieken van een molen, maar elk neemt daarvan zijn eigen deel, en maakt het zich voor zoveel als nodig is ten nutte.

Het is daarmee evenzo gesteld als met een schuur vol graan; daaruit neemt de bezitter dagelijks zijn mondvoorraad, en het is niet de schuur die uitdeelt.

365. II. Bijgevolg, dat de Heer met het gehele wezen van het geloof en van de naastenliefde bij elk mens invloeit.

Dit volgt uit de voorafgaande stelling, aangezien het leven van de Goddelijke Wijsheid het wezen van het geloof is, en het leven van de Goddelijke Liefde het wezen van de naastenliefde is; wanneer derhalve de Heer tegenwoordig is met de dingen die Hem eigen zijn, namelijk de Goddelijke Wijsheid en de Goddelijke Liefde, is Hij ook tegenwoordig met alle waarheden die van het geloof zijn, en met alle goedheden die van de naastenliefde zijn.

Want onder het geloof wordt al het ware verstaan dat de mens uit de Heer gewaarwordt, denkt en spreekt, en onder de naastenliefde wordt al het goede verstaan, waardoor de mens uit de Heer wordt aangedaan, en dat hij vandaar wil en doet.

Eerder werd gezegd dat de engelen de Goddelijke Liefde welke uit de Heer als Zon voortgaat, gewaarworden als warmte, en de daaruit voortvloeiende Goddelijke Wijsheid als licht.

Wie echter niet boven de schijn uitdenkt, kan van mening zijn, dat deze warmte alleen maar warmte, en dat dit licht alleen maar licht is, zoals de warmte en het licht zijn die uit de zon van onze wereld voortgaan.

Maar de warmte en het licht, die uit de Heer als Zon voortgaan, bevatten in hun schoot al de oneindigheden die in de Heer zijn: de warmte alle oneindigheden van Zijn Liefde, en het licht alle oneindigheden van Zijn Wijsheid, aldus ook tot in oneindigheid al het goede dat van de naastenliefde is, en al het ware dat van het geloof is.

Dit komt, omdat deze Zon zelf overal in haar warmte en in haar licht tegenwoordig is, en omdat deze Zon de ring is, die de Heer het dichtst omgeeft, uitstromend van Zijn Goddelijke Liefde en tevens van Zijn Goddelijke Wijsheid, want – zoals eerder enige malen werd gezegd – de Heer is in het midden van die Zon.

Hieruit blijkt nu duidelijk, dat er niets aan kan ontbreken, dat de mens niet uit de Heer zou kunnen nemen, aangezien Hij alomtegenwoordig is, en in al het goede dat van de naastenliefde is en in al het ware dat van het geloof is.

Dat er niets aan ontbreekt, blijkt uit de liefde en wijsheid van de engelen van de hemel, die zij uit de Heer hebben, namelijk dat zij onuitsprekelijk zijn en voor de natuurlijke mens onbegrijpelijk, en ook tot in eeuwigheid vermenigvuldigbaar.

Dat er oneindige dingen zijn in de warmte en in het licht, welke uit de Heer voortgaan, hoewel zij eenvoudig als warmte en licht worden waargenomen, kan verduidelijkt worden door verschillende dingen in de natuurlijke wereld, zoals door de volgende: de klank van de stem en van de spraak van de mens wordt slechts als een enkelvoudig klank gehoord; en toch worden de engelen, wanneer zij deze horen, daarin al de aandoeningen van zijn liefde gewaar, en zij openbaren ook, welke aandoeningen het zijn en van welke aard.

Dat deze dingen binnenin de klank verborgen liggen, kan de mens ook enigermate gewaarworden uit de klank van iemand die met hem spreekt, zoals bijvoorbeeld of daarin verachting is, of bespottung, of haat, maar ook of daarin naastenliefde is, of welwillendheid of blijdschap, of andere aandoeningen zijn.

Dergelijke dingen liggen in de stralen van het oog verborgen, wanneer het iemand aanziet. He kan ook verlicht worden door de heerlijke geuren vanuit een grootse tuin of uitgestrekte bloemenvelden.

De welriekende geur die daarvan uitwasemt, bestaat uit duizenden en myriaden verschillende geuren, en toch worden die als een enkele waargenomen.

Zo is het ook gesteld met vele andere dingen, die hoewel ze van buiten enkelvormig schijnen, toch van binnen menigvuldig zijn; sympathieën en antipathieën zijn niets anders dan uitwasemingen van de aandoeningen vanuit de gemoederen, welke de ander aandoen al naar de gelijkheden, en afstoten al naar de ongelijkheden.

Hoewel deze ontelbaar zijn, en niet door enig zintuig van het lichaam worden gevoeld, worden zij niettemin door de zin van de ziel waargenomen als één; en overeenkomstig deze vinden alle verbindingen plaats en vergezelschappingen in de geestelijke wereld.

Deze dingen werden aangevoerd om datgene toe te lichten, wat hierboven gezegd is over het geestelijk licht, dat uit de Heer voortgaat, namelijk, dat daarin alle dingen van de wijsheid en vandaar alle dingen van het geloof zijn, en dat het dit licht is, waaruit het verstand de redelijke dingen analytisch ziet en gewaarwordt, zoals het oog de natuurlijke dingen symmetrisch ziet en gewaarwordt.

366. III. De dingen die uit de Heer invloeien, worden door de mens overeenkomstig zijn vorm opgenomen.

Onder de vorm wordt hier de staat van de mens verstaan ten aanzien van zijn liefde en tevens ten aanzien van zijn wijsheid, en dus ook ten aanzien van de aandoeningen van de goedheden van de naastenliefde en tevens ten aanzien van zijn gewaarwordingen van de waarheden van het geloof. Dat God één is, ondeelbaar en dezelfde van eeuwigheid tot eeuwigheid, niet dezelfde enkelvoudig maar oneindig, en dat elke verscheidenheid is in het onderwerp, waarin Hij is, werd eerder aangetoond.

Dat de opnemende vorm of staat variaties teweegbrengt, kan blijken uit het leven van kleine kinderen, knapen, jongelingen, volwassenen en grijsaards; er is in ieder van de vroegste kindsheid tot de hoge ouderdom hetzelfde leven, want er is dezelfde ziel, maar zoals zijn staat varieert overeenkomstig de leeftijden en de aanpassingen daaraan, evenzo wordt hij ook het leven gewaar. Het leven van God is in al zijn volheid niet alleen bij de goede en vrome mensen, maar ook bij de boze en onvrome mensen; desgelijks bij de engelen van de hemel en bij de geesten van de hel. Het onderscheid is, dat de bozen de weg opbreken en de deur sluiten, opdat God niet zal binnentreden in de lagere dingen van hun gemoed, terwijl de goeden de weg effenen en de deur openen, en ook God uitnodigen in de lagere dingen van hun gemoed binnen te treden, zoals Hij in de hoogste dingen daarvan woont; en op deze wijze vormen zij de staat van de wil voor de invloeiing van de liefde en van de naastenliefde, en de staat van het verstand voor de invloeiing van de wijsheid en van het geloof, bijgevolg voor de opneming van God.

De boze mens echter verspert deze invloeiing door de verschillende begeerten van het vlees en geestelijke bezoedelingen, die hij daaronder schuift en verhindert zo de toegang.

Niettemin zetelt God in de hoogste dingen van zulke mensen met geheel Zijn Goddelijk Wezen, en geeft hun het vermogen het goede te willen en het ware te verstaan, welk vermogen elk mens heeft, en dat hij geenszins hebben zou, als niet het leven uit God in zijn ziel was.

Dat ook de boze mensen dit vermogen hebben werd mij door meerdere ervaringen te weten gegeven.

Dat eenieder het leven uit God overeenkomstig zijn vorm opneemt, kan door vergelijkingen met planten van elk geslacht worden toegelicht: elke boom, heester, struik en elk gras neemt de invloeiing van de warmte en van het licht naar zijn vorm op; dus niet alleen die, die tot een goed nut, maar ook die, die tot een boos nut dienen.

En de zon verandert met haar warmte hun vormen niet, maar de vormen veranderen in zich de uitwerkingen van de zon.

Zo is het ook gesteld met de structuren van het delfstoffenrijk; elk daarvan, zowel het uitnemende als het geringe, ontvangt de invloeiing overeenkomstig de vorm van de samenhang van de delen in zich, dus de ene steen anders dan de andere, het ene mineraal anders dan het andere, en het ene metaal anders dan het andere; sommige daarvan tonen het fraaiste kleurenspeel, sommige laten het licht zonder schakering door en sommige verduisteren en verstikken het in zich.

Uit deze weinige dingen kan blijken, dat zoals de zon van de wereld met de warmte en het licht ervan in het ene voorwerp evenzo tegenwoordig is als in het andere, maar dat de opnemende vormen de werking ervan veranderen, evenzo de Heer vanuit de Zon van de hemel, waarin Hij in het midden ervan is, met Zijn warmte, die in haar wezen de liefde is, en met Zijn licht, dat in zijn wezen de wijsheid is, tegenwoordig is, maar dat de vormen van de mens, die door de staat van zijn leven wordt gevormd, de werkingen varieert; bijgevolg, dat niet de Heer de oorzaak is, als de mens niet wordt wedergeboren en behouden, maar dat het de mens zelf is.

367. IV. Maar de mens die de Heer, de naastenliefde en het geloof verdeelt, is niet een vorm die opneemt, maar een vorm die vernietigt.

Want wie de Heer van de naastenliefde en van het geloof scheidt, die scheidt het leven ervan, en wanneer het leven daarvan gescheiden is, houden de naastenliefde en het geloof op te bestaan, of het zijn misgeboorten.

Dat de Heer het Leven zelf is, zie men eerder in nr. 358.

Wie de Heer erkent en de naastenliefde afscheidt, erkent Hem slechts alleen met de lippen; zijn erkenning en belijdenis zijn slechts koud, en er is geen geloof in, want het geestelijk wezen ontbreekt eraan, aangezien de naastenliefde het wezen van het geloof is.

Wie echter de naastenliefde betracht en de Heer niet erkent als de God van hemel en aarde, één met de Vader, zoals Hijzelf leert, betracht geen andere naastenliefde dan een louter natuurlijke, waarin het eeuwige leven niet is.

De mens van de Kerk weet, dat al het goede, dat in zichzelf goed is, uit God is, dus uit de Heer, die 'de ware God en het eeuwige leven is', (I Johannes 5:20).

Evenzo is het met de naastenliefde gesteld, aangezien het goede en de naastenliefde één zijn.

Dat het van de naastenliefde gescheiden geloof geen geloof is, komt omdat het geloof het licht is van het leven van de mens, en de naastenliefde de warmte van zijn leven is.

Wanneer daarom de naastenliefde van het geloof gescheiden wordt, zo is het alsof de warmte van het licht gescheiden wordt; vandaar wordt de staat van de mens dan zoals de staat van de wereld is in de wintertijd, wanneer alles op aarde afsterft.

Naastenliefde en geloof kunnen, opdat naastenliefde naastenliefde en geloof geloof zal zijn, evenmin gescheiden worden als wil en verstand; wanneer deze gescheiden worden, gaat het verstand te niet en spoedig daarop ook de wil.

Dat het evenzo gesteld is met de naastenliefde en het geloof, komt omdat de naastenliefde in de wil zetelt en het geloof in het verstand.

De naastenliefde van het geloof scheiden staat gelijk met het wezen scheiden van de vorm.

In de geleerde wereld is het bekend, dat wezen zonder vorm en vorm zonder wezen niets is; want het wezen heeft niet enige hoedanigheid dan uit de vorm, noch is de vorm iets dat blijft bestaan tenzij uit het wezen.

Bijgevolg kan van geen van beide iets gezegd worden, wanneer ze gescheiden zijn.

Ook is de naastenliefde het wezen van het geloof en het geloof de vorm van de naastenliefde, geheel en al zo, zoals eerder gezegd, als het goede het wezen van het ware, en het ware de vorm van het goede is.

Deze twee, namelijk het goede en het ware, zijn in alle en in elk van de dingen die wezenlijk bestaan; daarom kunnen de naastenliefde, omdat die tot het goede behoort, en het geloof, omdat dit tot het ware behoort, toegelicht worden door vergelijkingen met tal van dingen in het menselijk lichaam, en met tal van dingen in het aardrijk.

Een treffende vergelijking laat zich maken met de ademhaling van de longen en met de samentrekkende beweging van het hart, want de naastenliefde kan evenmin gescheiden worden van het geloof als het hart van de longen, want wanneer de hartslag ophoudt, raken alle zinnen in onmacht, en kunnen ook alle spieren niet meer bewegen, en kort daarop houdt eveneens het hart op te kloppen, en verdwijnt het leven geheel.

Deze vergelijking is treffend, aangezien het hart met de wil, en vandaar ook met de naastenliefde overeenstemt, en de ademhaling van de longen met het verstand en vandaar ook met het geloof; want, zoals eerder gezegd werd, de naastenliefde zetelt in de wil en het geloof in het verstand; niets anders wordt ook in het Woord verstaan onder hart en adem.

De scheiding van naastenliefde en geloof heeft ook een treffende overeenkomst met de scheiding van bloed en vlees, want het van het vlees gescheiden bloed is geronnen en wordt etterwater, en het van het bloed gescheiden vlees gaat geleidelijk in ontbinding over en er worden wormpjes in geboren.

In de geestelijk zin betekent het bloed ook het ware van de wijsheid en van het geloof, en het vlees het goede van de liefde en van de naastenliefde.

Dat het bloed dit betekent werd aangetoond in het werk 'Onthulde Openbaring' nr. 379; en dat het vlees deze betekenis heeft, nr. 832.

Naastenliefde en geloof kunnen, om elk iets te zijn, evenmin gescheiden worden als bij de mens spijs en water of als brood en wijn, want spijs en brood zonder water en wijn genomen, verwijden slechts de buik, en als onverteerbare proppen verderven ze hem en worden als verrot vuil.

Water en wijn zonder spijs en brood verwijden eveneens de buik, alsmede de vaten en de poriën, die, omdat ze verstoken zijn van voedsel, het lichaam tot de dood toe laten vermageren.

Ook deze vergelijking past, aangezien spijs en brood in geestelijke zin het goede van de liefde en van de naastenliefde betekenen, en water en wijn het ware van de wijsheid en van het geloof.

Zie het werk 'Onthulde Openbaring', nrs. 50, 316, 778, 932.

De met het geloof verbonden naastenliefde en het wederkerig met de naastenliefde geloof, kunnen vergeleken worden met het aangezicht van een bevallig meisje, dat mooi is door de mengeling van blos en blankheid; deze vergelijking is eveneens treffend, aangezien de liefde en de daaruit voortvloeiende naastenliefde in de geestelijke wereld door het vuur van de Zon daar rood gloeit, en de waarheid en het daaruit voortvloeiende geloof door het licht van die Zon wit schittert.

Daarom kan de van het geloof gescheiden naastenliefde vergeleken worden met een ontstoken aangezicht vol puisten, en het van de naastenliefde gescheiden geloof met het wasbleke aangezicht van een dode.

Het van de naastenliefde gescheiden geloof kan ook vergeleken worden met een verlamming aan een zijde, wat een halve verlamming wordt genoemd, waaraan de mens sterft wanneer die toeneemt; eveneens kan het vergeleken worden met de Sint Vitus- of Sint Guy-dans, die veroorzaakt wordt door de steek van een tarantulaspin; het redelijke wordt gelijk aan zo'n lijder; evenals deze danst het met woede, en houdt zich dan voor levend, terwijl het toch evenmin verschillende redenen tot één samenvatten en over geestelijke waarheden denken kan als iemand die in bed door een nachtmerrie beklemd wordt.

Hiermee wordt volstaan met het aantonen van beide stellingen van dit hoofdstuk; de eerste: dat het geloof zonder de naastenliefde niet geloof is, en de naastenliefde zonder geloof niet naastenliefde en dat geen van beide leeft tenzij uit de Heer; en de tweede: dat de Heer, de naastenliefde en het geloof één vormen, zoals leven, wil en verstand in de mens, en dat elk te gronde gaat wanneer zij verdeeld worden, zoals een tot stof vergane parel.

VII. De Heer is de naastenliefde en het geloof in de mens, en de mens is de naastenliefde en het geloof in de Heer.

368. Dat de mens van de Kerk in de Heer is, en de Heer in hem, blijkt uit de volgende plaatsen in het Woord: 'Jezus zei: Blijft in Mij, en Ik in u; Ik ben de wijnstok en gij de ranken; Die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht', (Johannes 15:4,5); 'Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij, en Ik in hem', (Johannes 6:56); 'In die dag zult gij erkennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in Hem', (Johannes 14:20); 'Zo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God', (1 Johannes 4:15).

Maar niet de mens zelf kan in de Heer zijn, maar de naastenliefde en het geloof kunnen het, die uit de Heer bij de mens zijn, vanuit welke beide de mens wezenlijk mens is.

Maar opdat deze verborgenheid in enig licht voor het verstand zal verschijnen, dient zij in deze volgorde onderzocht te worden:

1. Er is een verbinding met God, waardoor de mens het heil en het eeuwige leven toekomen.
2. Er is geen verbinding mogelijk met God de Vader, maar met de Heer, en door Hem met God de Vader.
3. De verbinding met de Heer is wederkerig, namelijk, de Heer is in de mens en de mens is in de Heer.
4. Deze wederkerige verbinding geschiedt door de naastenliefde en het geloof.

Dat dit zo is, zal blijken uit de volgende ontvouwing.

369. 1. Er is een verbinding met God waardoor de mens het heil en het eeuwige leven toekomen.

De mens is geschapen om met God verbonden te kunnen worden, want hij is geschapen als een inwoner van de hemel, en ook tot een inwoner van de wereld, en voorzover hij een inwoner van de hemel is, is hij geestelijk, maar voorzover hij een inwoner van de wereld is, is hij natuurlijk.

De geestelijke mens kan over God denken en zodanige dingen gewaarworden met betrekking tot God, en hij kan ook God liefhebben en aangedaan worden door de dingen die uit God zijn; hieruit volgt dat hij met God verbonden kan worden.

Dat de mens over God kan denken en zodanige dingen gewaarworden die bij God behoren, is boven alle twijfel verheven; want hij kan denken over de eenheid van God, over het Zijn van God, dat Jehovah is; over de onmetelijkheid en de eeuwigheid van God; over de Goddelijke Liefde en de

Goddelijke Wijsheid, die het Wezen van God maken; over de almacht, de alwetendheid en de alomtegenwoordigheid van God; over de Heer de Zaligmaker Zijn Zoon; en over de verlossing en de bemiddeling; voorts ook over de Heilige Geest; en tenslotte over de Goddelijke Drievuldigheid, welke dingen alle van God zijn, ja zelfs God zijn.

Bovendien over de werkingen van God, die in hoofdzaak het geloof en de naastenliefde zijn, behalve meerdere dingen die uit deze twee voortgaan.

Dat de mens niet slechts over God kan denken, maar God ook kan liefhebben, blijkt uit twee geboden van God zelf, die als volgt luiden: 'Gij zult liefhebben de Heer, uw God, uit geheel uw hart en in geheel uw ziel; dit is het eerste en grote gebod; het tweede is aan dit gelijk: gij zult uw naaste liefhebben als u zelf', (Mattheüs 22:37,38,39; Deuteronomium 6:5).

Dat de mens de geboden van God kan doen, en dat dit is God liefhebben en uit God geliefd worden, blijkt uit het volgende: 'Jezus zei: Die Mijn geboden heeft en dezelve doet, die is het die Mij liefheeft; die Mij echter liefheeft, zal uit Mijn Vader geliefd worden, en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren', (Johannes 14:21).

Bovendien, wat is het geloof anders dan verbinding met God door de waarheden die tot het verstand, en vandaar tot de gedachte behoren? En wat is de liefde anders dan verbinding met God door de goedheden die tot de wil en vandaar tot de aandoening behoren? De verbinding van God met de mens is een geestelijke verbinding in het natuurlijke; en de verbinding van de mens met God is een natuurlijke verbinding uit het geestelijke.

Ter wille van deze verbinding als einddoel is de mens tot inwoner van de hemel geschapen en tegelijk van de wereld; als inwoner van de hemel is hij geestelijk en als inwoner van de wereld is hij natuurlijk.

Wanneer daarom de mens geestelijk redelijk en tevens geestelijk zedelijk wordt, zo is hij met God verbonden, en door de verbinding heeft hij het heil en het eeuwige leven.

Is de mens daarentegen slechts natuurlijk redelijk en ook natuurlijk zedelijk, dan vindt er weliswaar verbinding plaats van God met hem, maar geen verbinding van hem met God.

Daaruit komt voor hem de geestelijke dood voort, die op zichzelf beschouwd het natuurlijke leven zonder het geestelijke is; want het geestelijke, waarin het leven van God is, is bij hem uitgeblust.

370. 2. Er is geen verbinding mogelijk met God de Vader, maar met de Heer, en door Hem met God de Vader; dit leert de Schrift en ziet de rede.

De Schrift leert, dat God de Vader nooit gezien noch gehoord werd en dat Hij ook niet gezien noch gehoord kan worden; bijgevolg dat Hij vanuit Zich, zoals Hij in Zijn 'Zijn' en in Zijn 'Wezen' is, niets bij de mens kan bewerken; want de Heer zegt: 'Niemand heeft God ooit gezien dan die bij de Vader is; Deze heeft de Vader gezien', (Johannes 6:46); 'Niemand kent de Vader dan de Zoon, en degene die het de Zoon wil openbaren', (Mattheüs 11:27); 'Gij hebt noch de stem van de Vader ooit gehoord noch Zijn gedaante gezien', (Johannes 5:37).

Dat komt omdat Hij in de eerste en in de beginselen van alle dingen is, dus allerhoogst verheven boven elke sfeer van het menselijk gemoed.

Want Hij is in de eerste en in de beginselen van alle dingen van de wijsheid en van alle dingen van de liefde, waarmee de mens onmogelijk enige verbinding kan hebben.

Daarom zou de mens, wanneer God de Vader hem naderde of de mens Hem, verteerd worden en versmelten, zoals een stuk hout in het brandpunt van een grote brandspiegel, of liever als een in de zon zelf geworpen beeld.

Daarom werd tot Mozes, die God begeerde te zien gezegd, 'dat de mens Hem niet zien kan en leven', (Exodus 33:20).

Dat God de Vader echter verbonden wordt door de Heer, blijkt uit de zonet aangehaalde plaatsen, namelijk dat niet de Vader, maar de Enigverwekte Zoon, die in de schoot van de Vader is en de

Vader gezien heeft, de dingen die van God zijn en uit God zijn, uiteengezet en geopenbaard heeft; en bovendien uit de volgende plaatsen: 'In dien dage zult gij erkennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u', (Johannes 14:20); 'Ik heb hun de heerlijkheid gegeven die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als Wij één zijn, Ik in hen, en Gij in Mij', (Johannes 17:22,23,26); 'Jezus zei: Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij'; en toen Filippus de Vader wilde zien, antwoordde de Heer hem: 'Die Mij ziet, ziet ook de Vader, en die Mij kent, die kent ook de Vader', (Johannes 14:6,7 en vervolg).

En elders: 'Die Mij ziet, die ziet Hem die Mij gezonden heeft', (Johannes 12:45); en bovendien zegt Hij dat, 'Hij de deur is, en dat wie door Hem ingaat, behouden zal worden, en dat wie van elders inklimt, een dief en een rover is', (Johannes 10:1,9).

En ook zegt Hij: 'Zo iemand in Mij niet blijft, die zal buiten geworpen worden en gelijk de verdorde rank in het vuur geworpen worden', (Johannes 15:6).

Dit komt omdat de Heer, onze Zaligmaker Jehovah de Vader Zelf is in menselijke vorm; want Jehovah daalde neer en werd Mens, opdat Hij de mens zou kunnen naderen en de mens Hem, en er aldus verbinding zou plaatsvinden, en de mens door die verbinding de zaligheid en het eeuwige leven zou geworden.

Want toen God Mens geworden was, kon Hij, aan de mens aangepast, deze naderen en met hem verbonden zijn als God-Mens en als Mens-God.

Er zijn drie dingen die in rangorde op elkaar volgen: de aanpassing, de aanwending en de verbinding; aanpassing moet er zijn voordat aanwending mogelijk is; en er moet aanpassing en tevens aanwending plaats hebben gevonden, voor er verbinding mogelijk is.

De aanpassing van de zijde van God bestond daarin, dat Hij Mens werd; de aanwending van de zijde van God is voortdurend voor zoveel de mens zich van zijn kant inspant, en naarmate dit geschiedt, vindt ook de verbinding plaats.

Deze drie dingen volgen op elkaar en gaan in hun orde voort in alle en in de afzonderlijke dingen die één worden en samen bestaan.

371. 3. De verbinding met de Heer is wederkerig, namelijk de Heer is in de mens, en de mens is in de Heer.

Dat de verbinding wederkerig is leert de Schrift en ziet ook de rede.

De Heer leert ten aanzien van Zijn verbinding met Zijn Vader, dat zij wederkerig is, want Hij zegt tegen Filippus: 'Geloof gij niet, dat Ik in de Vader ben, en de Vader in Mij is; geloof Mij, dat Ik in de Vader ben, en de Vader in Mij is', (Johannes 14:10,11); 'Opdat gij moogt erkennen en geloven, dat de Vader in Mij is, en Ik in de Vader', (Johannes 10:38); 'Jezus zei: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijk', (Johannes 17:1).

Iets dergelijks zegt de Heer over Zijn verbinding met de mens, namelijk, dat die wederkerig is, want Hij zegt: 'Blijft in Mij, en Ik in u, die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht', (Johannes 15:4,5); 'Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem', (Johannes 6:56); 'In die dag zult gij erkennen, dat Ik in de Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u', (Johannes 14:20); 'Die de geboden van Christus doet, blijft in Hem, en Hij in hem', (1 Johannes 3:24; 4:13); 'Zo wie beleden zal hebben, dat Christus de Zoon van God is, God blijft in hem en hij in God', (1 Johannes 4:15); 'Wie Mijn stem hoort, en de deur opent, tot hem zal Ik inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden en hij met Mij', (Openbaring 3:20).

Uit deze duidelijke uitspraken ligt het voor de hand, dat de verbinding van de Heer en de mens wederkerig is, en omdat zij wederkerig is, volgt daar ten ene male uit dat de mens zich met de Heer verbinden moet, opdat de Heer zich met hem zal verbinden, en dat anders geen verbinding plaatsvindt, maar verwijdering en vandaar scheiding, dit echter niet van de zijde van de Heer, maar van de zijde van de mens.

Opdat deze wederkerige verbinding plaats zal vinden, werd de mens de vrije verkiezing gegeven, waardoor hij de weg tot de hemel of de weg tot de hel kan ingaan.

Uit deze aan de mens gegeven vrijheid vloeit het wederkerige van hem voort, namelijk dat hij zich met de Heer verbinden kan, en dat hij zich met de duivel verbinden kan.

Maar van welke aard deze vrijheid is, en om welke oorzaak zij aan de mens gegeven werd, zal toegelicht worden in het vervolg, daar waar over de vrij keuze, over de boetedoening, over de hervorming en wederverwekking, en over de toerekening moet worden gehandeld.

Het is te betreuren dat de wederkerige verbinding van de Heer en de mens, hoewel zij zo duidelijk in het Woord tevoorschijn komt, toch in de christelijke wereld onbekend is.

Dat zij onbekend is, vindt zijn oorzaak in de hypothetische stellingen over het geloof en over de vrije keuze.

De hypothetische stellingen over het geloof zijn: dat het geloof geschonken wordt, zonder dat de mens iets tot de verwerving ervan bijdraagt, en zich ook tot de aanneming ervan niet méér aanpast en beijvert dan een boomstronk.

De hypothetische stellingen over de vrije keuze zijn: dat de mens zelfs geen greintje vrije keuze heeft in geestelijke dingen.

Maar opdat de wederkerige verbinding van de Heer en de mens, waarvan het heil van het menselijk geslacht afhangt, niet langer onbekend zal blijven, gelast de noodzakelijkheid zelf, dat dit onthuld wordt, wat niet beter kan gebeuren dan door voorbeelden, omdat deze toelichten.

Er zijn twee soorten van wederkerige betrekking, waardoor verbinding plaatsvindt; de ene is afwisselend en de andere is onderling.

De afwisselende betrekking, waardoor verbinding plaatsvindt, kan verduidelijkt worden door de actie van de longen; de mens haalt lucht in en verwijdt daardoor de borst, en kort daarop drijft hij de ingehaalde lucht uit, en trekt daardoor de borst samen; deze inhaling en de daaruit voortvloeiende verwijding vindt plaats door middel van de kracht van de luchtdruk, terwijl de uitdrijving en de daaruit voortvloeiende samentrekking plaatsvindt door middel van de ribben vanwege de kracht van de spieren.

Van dien aard is de wederkerige verbinding van lucht en longen, waarvan het leven van de zinnen en van de bewegingen van het gehele lichaam afhangt, want wanneer de ademhaling ophoudt vallen deze beide uit.

De wederkerige verbinding, die door afwisselingen plaatsvindt, kan ook toegelicht worden door de verbinding van het hart met de longen en van de longen met het hart; het hart giet uit de rechterkamer bloed in de long, en de long giet het weer in de linkerkamer van het hart; zo vindt deze wederkerige verbinding dus plaats, waarvan het leven van het gehele lichaam volledig afhangt.

Een dergelijke verbinding is die van het bloed met het hart, en omgekeerd; het bloed van het gehele lichaam vloeit door de aderen in het hart en vloeit uit het hart door de slagaderen in het gehele lichaam uit; actie en reactie veroorzaken deze verbinding.

Een dergelijke actie en reactie waardoor de verbinding voortbestaat, is er tussen het embryo en de baarmoeder van de moeder.

Maar een zodanige wederkerige verbinding is niet die tussen de Heer en de mens, maar het is een onderlinge verbinding, die niet plaatsvindt door actie en reactie, maar door samenwerkingen.

Want de Heer handelt en de mens neemt uit de Heer de handeling op, en werkt als uit zichzelf, ja vanuit zichzelf vanuit de Heer.

Deze werking van de mens wordt hem uit de Heer als het zijn toegerekend, aangezien hij uit de Heer voortdurend in de vrije keuze wordt gehouden.

De hieruit voortvloeiende vrije keuze bestaat hierin, dat hij kan willen en dat hij kan denken uit de Heer, dat wil zeggen, vanuit het Woord; en ook dat hij kan willen en denken vanuit de duivel, dat wil zeggen, tegen de Heer en het Woord.

Deze vrijheid geeft de Heer aan de mens, opdat hij zich wederkerig kan verbinden, en door de verbinding begiftigd kan worden met het eeuwige leven en de eeuwige zaligheid, want deze zijn niet bestaanbaar zonder wederkerige verbinding.

Deze wederkerige verbinding die onderling is, kan ook door verschillende dingen in de mens en in de wereld worden toegelicht.

Van zo'n aard is de verbinding van ziel en lichaam bij elk mens, van zo'n aard is de verbinding van wil en daad en de verbinding van gedachte en spraak; en van zo'n aard is de verbinding van beide ogen tussen elkaar en van de beide oren tussen elkaar en van de beide neusvleugels tussen elkaar. Dat de verbinding van de beide ogen tussen elkaar op hun wijze wederkerig is, blijkt uit de gezichtszenuw, waarin de vezels uit beide hersenen tussen elkaar zijn samen gevlochten en zo, samengevlochten, hun richting naar beide ogen nemen, zo is het ook gesteld met de oren en de neusvleugels.

Een dergelijke onderling wederkerige verbinding is die van het licht en van het oog, die van het geluid en van het oor, die van de reuk en van de neusvleugel, die van de smaak en van de tong, die van de tastzin en van het lichaam; want het oog is in het licht en het licht is in het oog; het geluid is in het oor en het oor is in het geluid; de reuk is in de neusvleugel en de neusvleugel is in de reuk; de smaak is in de tong en de tong is in de smaak; en de tastzin is in het lichaam en het lichaam is in de tastzin.

Deze wederkerige verbinding kan ook worden vergeleken met de verbinding van paard en wagen, os en ploeg, rad en machine, zeil en wind, fluit en lucht; kortom, een dergelijke wederkerige verbinding is die van einddoel en oorzaak en een dergelijke is ook die van oorzaak en uitwerking.

Maar het is hier niet de plaats om al deze dingen afzonderlijk uiteen te zetten, omdat het een werk van vele bladzijden in beslag zou nemen.

Wordt vervolgd.